

МАСОВЕ ЗАКРИТТЯ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ УКРАЇНИ У ПЕРІОД 2015–2016 РОКІВ: ПРИЧИНИ, НАСЛІДКИ, ПЕРСПЕКТИВИ

На сьогоднішній день кількість вищих навчальних закладів в Україні є найвищою в Європі. Наприклад, станом на 2015 рік, кількість університетів становить 317, тоді коли у Німеччині їх лише 71. Більшість науковців вважає, що цим не потрібно пишатися, адже за населенням ми знаходимося на п'ятому місці і це заставляє задуматися: чому хоч у нас багато ВНЗ, а за економічним розвитком ми значно відстаємо від Європи, де вищих навчальних закладів не більше сотні в країні?

Сьогодні політика нашої держави спрямована на зменшення кількості ВНЗ. З приходом до влади нового Міністра освіти і науки, ситуація на освітній ниві повинна змінитися у кращу сторону. За словами Сергія Квіта в кінці 2015 навчального року кількість учбових закладів скоротиться з 317 до 270, про що він заявив в інтерв'ю інтернет-виданню «Українська правда» [1]. Відповідно у 2015 році відбулося чергове засідання Акредитаційної комісії України, на якому розглянуто акредитацію 242 спеціальностей у вищих навчальних закладах, 99 справ щодо ліцензування, прийняті рішення стосовно атестації та ліцензування у професійно-технічних навчальних закладах щодо змін ліцензованих обсягів, продовження термінів дії ліцензій та сертифікатів.

Мета статті полягає в аналізі результатів державних матеріалів для виявлення причин, наслідків і перспектив закриття вищих навчальних закладів України у період 2015–2016 років.

За результатами обговорення Акредитаційна комісія України звернулася до МОН з пропозицією взяти під контроль процес припинення діяльності вищих навчальних закладів через неможливість надавати якісні навчальні послуги й доручити Державній інспекції навчальних закладів України у місячний строк провести комплексну перевірку таких вищих навчальних закладів (включно з 17 структурними підрозділами ПВНЗ «Київський університет культури») [4].

Український уряд очікує, що зазначені міністерством реформи 2015 року скоротять витрати щонайменше на 300 мільйонів гривень, що покращить ситуацію зі станом освіти. Позитивним моментом вважається отримання вищих навчальних закладів повної автономії і власного незалежного бюджету, що дасть змогу користуватися коштами для покращення матеріальної бази навчального закладу.

Уваги заслуговує вивчення окремого питання у більшості альма-матер – корупція, що є головним аспектом, який гальмує все. Як зауважує Петро Порошенко, це пережиток минулого, який і досі намагається впливати на наш розвиток. За словами президента, «через корупційну і

непродуману політику попередніх урядів, в Україні невиправдано зросла кількість вищих навчальних закладів, яка сягає найвищого в Європі показника – 1 заклад на 49 тисяч населення (у Німеччині та Франції цей показник у 10 та у 30 разів відповідно менший)» [3]. У зв'язку з цим президент запевнив, що за умови скорочення кількості вищих учбових закладів, престиж і якість освіти зростатиме.

В освітньому середовищі панує думка, що за умови зменшення кількості університетів хоча б на тридцять відсотків диплом матиме вагомніше значення. Ці слова можна підтвердити й словами президента: «Болісно скорочувати, але ситуація така, що беруть у молоді гроші, а замість знань і професії видають порожній папірець. І як результат – нульовий інтерес від ринку праці. Такі виші треба закривати або надавати інший статус» [3].

У контексті дослідження даного питання варто також наголосити на працевлаштуванні українського студентства. Сьогодні студенту, який тільки закінчив вищий навчальний заклад, зовсім не просто влаштуватися на роботу, адже більшість роботодавців не довіряють лише диплому, який не завжди відповідає даному рівню знань. Ми погоджуємося з точкою зору наших освітян, що така проблема не виникла б, якби в Україні було, скажімо, не двісті університетів, а шістдесят.

З прийняттям закону України «Про вищу освіту» були внесені зміни та доповнення до інших законів. У результаті, закрито заклади так званого 1–2 рівнів акредитації, коледжі перестали бути вищими навчальними закладами, хоча деяка їх частина увійшла в структуру університетів.

Нагадаємо, що у, підписаній Верховною Радою, новій редакції закону України «Про вищу освіту» йдеться про фінансову автономію вишів, зменшення навантаження на викладачів і студентів, а також громадський контроль за якістю освіти [5].

Ще однією причиною закриття деяких вишів є переведення їх на бюджет міських чи районних рад [2]. Йдеться про те, що місто буде виділяти кошти на утримання вищих навчальних закладів із бюджету, який вже розподілений на інші сфери. З позитивної точки зору розвитку зазнають лише рентабельні навчальні заклади, а мінус у тому, що кошти, які діляться на всі сфери, потрібно буде зменшити, тому що з'явиться ще одна сфера.

Отже, аналіз результатів державних матеріалів, а також план дій реформ, пов'язаних із закриттям вищих навчальних закладів України у період 2015–2016 років дав змогу встановити, що скорочення нерентабельних навчальних закладів стане поштовхом до розвитку нашої країни. Зроблено висновок, що всі виші потрібно скоротити як мінімум у 3 рази, і тоді Україна зможе отримати висококваліфікованих працівників яким буде заздрити навіть Європа. У перспективі кількість вищих навчальних закладів в Україні продовжуватиме скорочуватися, адже у міністерства є претензії до якості освіти.

На кінець варто згадати слова Петра Порошенка: «Ваша робота зараз надзвичайно важлива для того, щоб змінити країну, реформувати її. Нам потрібні освічені, професійні, позбавлені радянського мислення кадри».

Список використаних джерел:

1. Міністерство освіти може закрити ще 70 вишів [Електронний ресурс] – Режим доступу: [ukranews.com.http://ukranews.com/news/164822.Kvit-prognoziruet-sokrashchenie-kolichestva-vuzov-do-270-do-avgusta.uk](http://ukranews.com/news/164822.Kvit-prognoziruet-sokrashchenie-kolichestva-vuzov-do-270-do-avgusta.uk).
2. Кількість вищих навчальних закладів в Україні продовжує скорочуватися. У міністерства є претензії до якості [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://osvita.ua/vnz/46669/>.
3. До кінця навчального року проведуть ретельні перевірки та оголосять остаточне рішення [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://tsn.ua/politika/poroshenko-skorotit-kilkist-vishiv-dlya-pidvischennya-prestizhu-ta-yakosti-osviti-418791>.
4. У МОН визначили, які університети будуть ліквідовані [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://tsn.ua/ukrayina/minosviti-oprilyudnilo-chorniy-spisok-60-vishiv-ta-yihnih-filiy-yaki-planuye-zakriti-419543.html>.
5. В Україні має бути два міністерства: вищої освіти і науки та народної освіти [Електронний ресурс] – Режим доступу : lifepravda.com.ua/society/2015/12/1/204051/.